

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-05-06

Diarienummer SMF-2023-03007

Handläggare

Lisa Sundell

031-368 2540

lisa.sundell@stadsmiljo.goteborg.se

Yttrande till stadsrevisionen avseende revisionsredogörelse för stadsmiljönämndens verksamhet 2023

Förslag till beslut

1. Stadsmiljönämnden överlämnar stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande till stadsrevisionen som stadsmiljönämndens eget yttrande.

Sammanfattning

Varje år granskar kommunens revisorer nämndens verksamhet i den omfattning som följer av god revisionssed. 2023 års granskning har bestått av

- grundläggande granskning
- styrning, uppföljning och kontroll av stadens snöröjning
- hantering av delegationsbeslut.

Den samlade bedömningen, utifrån årets granskning av nämnden, är att verksamheten i huvudsak har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vidare är bedömningen att nämndens interna kontroll i huvudsak har varit tillräcklig. Stadsrevisionen har noterat ett antal brister och förbättringsområden utifrån årets fördjupade granskningar:

Utifrån granskningen av styrningen, uppföljningen och kontroll av stadens snöröjning lämnar stadsrevisionen följande rekommendationer:

- Nämnden rekommenderas att stärka uppföljningen och kontrollen av egen regi-verksamheten.
- Nämnden rekommenderas att genomföra egna kontroller inom ramen för avtalsuppföljningen.
- Nämnden rekommenderas att införa kontroller som säkerställer att nämnden bara betalar för korrekt utfört arbete.

Utifrån granskningen av hantering av delegationsbeslut lämnar stadsrevisionen följande rekommendationer:

- Nämnden rekommenderas att säkerställa att delegations- och vidaredelegationsbeslut anmäls till nämnden i enlighet med delegationsordningen.

- Nämnden rekommenderas att fastställa en övre beloppsgräns för direktörens inköpsdelegation.

Stadsmiljöförvaltningen kommenterar de rekommendationer och bedömningar som stadsrevisionen har redovisat i sin revisionsredogörelse.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ärendet är av formell karaktär. Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Ärendet är av formell karaktär. Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

Bedömning ur social dimension

Ärendet är av formell karaktär. Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Samverkan

Information om stadsrevisionens granskningar 2023 har lämnats i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2024-06-07

Bilagor

1. Stadsrevisionen Revisionsredogörelse för stadsmiljönämnden – granskning av verksamhetsåret 2023

Lisa Sundell

Förvaltningscontroller

Anders Ramsby

Förvaltningsdirektör

Ärendet

Stadsrevisionen har granskat nämndens räkenskaper, verksamhet och interna kontroll för år 2023 och upprättat en revisionsredogörelse (bilaga 1).

Revisionsredogörelsen har översänts till stadsmiljönämnden för yttrande.

Stadsmiljönämnden har fått tid att yttra sig över stadsrevisionens rekommendationer till 21 juni 2024. Av yttrandet ska framgå vilka åtgärder nämnden har vidtagit och/eller planerar att vidta med anledning av de rekommendationer som lämnats i revisionsredogörelsen.

Förvaltningens bedömning

Varje år granskar kommunens revisorer nämndens verksamhet i den omfattning som följer av god revisionssed. Årets granskning består av

- grundläggande granskning
- styrning, uppföljning och kontroll av stadens snöröjning
- hantering av delegationsbeslut.

Den samlade bedömningen, utifrån årets granskning av nämnden, är att verksamheten i huvudsak har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vidare är bedömningen att nämndens interna kontroll i huvudsak har varit tillräcklig. Stadsrevisionen har noterat ett antal brister och förbättringsområden utifrån årets fördjupade granskningar:

Granskning av styrning, uppföljning och kontroll av stadens snöröjning

Stadsmiljönämnden har sedan den 1 januari 2023 ett samlat ansvar för Göteborgs Stads snöröjning på allmänna platser såsom gator, torg och i parker. Snöröjningen utförs både av stadens egen personal och av upphandlade entreprenörer. Oavsett driftsform har nämnden ett ansvar för verksamheten och behöver säkerställa att det finns tillgång till kompetens och resurser för att planera, styra, följa upp och kontrollera snöröjningen.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om nämnden har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av stadens snöröjning. Begreppet snöröjning omfattar i det här fallet också halkbekämpning och liknande åtgärder.

Stadsrevisionen bedömer att stadsmiljönämnden delvis säkerställer en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av stadens snöröjning. Följande förbättringsområden har identifierats i granskningen:

Nämnden rekommenderas att stärka uppföljningen och kontrollen av egen regiverksamheten.

Stadsmiljöförvaltningens kommentar

Det pågår ett utvecklingsarbete våren 2024, inom ramen för ett vinterprojekt, med att se över och effektivisera egen regi-verksamheten. Arbetet kommer att mynna ut i ett antal konkreta förbättringsåtgärder på både kort och lång sikt inklusive stadsrevisionens rekommendationer. I detta arbete ingår att anpassa egen regi-verksamheten till de allmänna bestämmelser och föreskrifter som reglerar entreprenaderna och att stärka dokumentationsrutinerna.

Vidare förklarar förvaltningen att egen regi-verksamheten följs upp och kontrolleras på samma sätt som den upphandlade snöröjningen vilket innebär att leveransuppföljning och avvikelshantering sker systematiskt på samma sätt som för externa entreprenörer.

Nämnden rekommenderas att genomföra egna kontroller inom ramen för avtalsuppföljningen.

Stadsmiljöförvaltningens kommentar

Det har genomförts ett utvecklingsarbete under 2023 och en bit in på 2024 för att säkerställa en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av stadens vinterväghållning. Arbetet har mynnat ut i ett verksamhetssystem för systematisk uppföljning av vinterväghållningsentreprenader. Verksamhetssystemet kommer att implementeras under 2024 och blir ett stöd inom ramen för avtalsuppföljningen för att säkerställa följsamhet mot avtalskrav.

Nämnden rekommenderas att införa kontroller som säkerställer att nämnden bara betalar för korrekt utfört arbete.

Stadsmiljöförvaltningens kommentar

Förvaltningen arbetar med uppföljning av upphandlade snöröjningsåtgärder för att säkerställa följsamhet i enlighet med upprättat avtal. Vid utebliven eller försenad åtgärd kontaktas berörd entreprenör. Majoriteten av registrerade avvikelser åtgärdas därefter skyndsamt och då är förhållningssättet i normalfallet att inte utdela vite. Vid upprepade avvikelser gör förvaltningen en bedömning huruvida utdelning av vite till entreprenören är aktuellt.

Granskning av hantering av delegationsbeslut

För att säkerställa ett effektivt, transparent och rättssäkert beslutsfattande måste nämnden ha en god styrning, uppföljning och kontroll över sina delegationsbeslut.

Stadsrevisionens syfte med granskningen har varit att bedöma om hanteringen sker i enlighet med kommunallagen, nämndens delegationsbestämmelser samt med tillräcklig intern kontroll.

Stadsrevisionen bedömer att nämnden delvis har säkerställt att hanteringen av delegationsbeslut sker i enlighet med kommunallagen, nämndens delegationsbestämmelser samt med tillräcklig intern kontroll. Följande förbättringsområden har identifierats i granskningen:

Nämnden rekommenderas att säkerställa att delegations- och vidaredelegationsbeslut anmäls till nämnden i enlighet med delegationsordningen.

Stadsmiljöförvaltningens kommentar

Förvaltningen har under 2023 genomfört utbildningsinsatser på enhetsnivå över förvaltningen för att öka förståelsen för hanteringen av beslutsfattande på delegation.

Jämte det har riktade utbildningsinsatser till enskilda medarbetare genomförts. Avdelningsadministratörerna inom respektive avdelning sammanställer delegationslistor och översänder till nämndens kansli för vidareanmälan till nämnd.

Antalet anmälda delegationsbeslut har ökat under våren 2024, vilket talar för att medvetenheten inom organisationen ökat. Vi ser dock att det kan skilja över förvaltningens verksamhetsgrenar och mellan rapporteringstillfällena (dvs mellan datumperioder).

Översyn av gällande rutiner och instruktioner

I syfte att öka inrapporteringen av beslut fattade på delegation ser nämndkansliet över befintliga instruktioner och rutiner för att se om något är otydligt och behöver förtydligas eller klargöras.

Information och riktad utbildning

Även om antalet inrapporterade delegationsbeslut ökat under våren 2024, finns det fortfarande brister i efterlevnad av gällande rutin. Utbildningsinsatser har genomförts över förvaltningen varför information om gällande rutiner och instruktion om hanteringsordning får anses ha gått ut i organisationen. Det förefaller dock troligt att enskilda handläggare av olika skäl glömmer bort att återrapportera beslut fattade på delegation till nämnden. En av anledningarna kan vara att man inte fattar beslut på regelbunden basis och därför saknar rutin för återrapportering.

Ofta anges "tung administrativ börda" som anledning till att man avstått från att återrapportera delegationsbeslut eller på annat vis inte fullföljer dokumentation inom de ärenden som handläggs.

Informationsinsats med anledning av revisionens påtalan kommer att ske till förvaltningsledning och avdelningsledningarna. Riktade informationsinsatser till enheter som uppvisar lägre grad av återrapportering.

I arbetet att informera och utbilda organisationen i beslutsfattande på delegation (och en myndighets ärendehandläggning) och de formkrav som följer därav blir det av vikt att göra skillnad på den typ av administrativt arbete som kommer med myndighetsuppdraget och offentlighetsprincipen och därmed inte kan undvikas eller förbises jämte den typ av administration som utvecklas i tex stödprocesser inom förvaltningen. (Tex rutiner, dokumentationskrav, blanketter och dylikt för förvaltningsinternt bruk.)

Påminnelser

För att hjälpa handläggare och chefer att återrapportera beslut fattade på delegation kommer kansliet att regelbundet inför var nämnd påminna chefer och handläggare om att återrapportera beslut fattade på delegation.

Avdelningsadministratörerna får utökat uppdrag att inför sammanställning av delegationslistor för avdelningen också påminna i respektive avdelning om vikten att inrapportera beslut fattade på delegation.

Likaså kommer verksamhetsutvecklarna som deltar i beredning av avdelningarnas ärenden till nämnd ges i uppdrag att vid sina avdelningsmöten inför var nämnd påminna enhetschefer att tillse att de delegationsbeslut som fattats i nom respektive enhets ansvarsområde återrapporteras enligt gällande rutin.

Utöver det kommer även nämndsekreterarna att månatligen sända ut påminnelse att inrapportera delegationsbeslut.

Enhetschef ansvarar för att tillse att medarbetarna har erforderlig kunskap om delegation. Kansliet handleder och utbildar enskilda handläggare efter påtalan från enhetschef.

Nämnden rekommenderas att fastställa en övre beloppsgräns för direktörens inköpsdelegation.

Stadsmiljöförvaltningens kommentar

Som revisionen konstaterar i sin rapport skiljer sig de två tidigare organisationerna som bildade stadsmiljönämnden åt avseende syn på och förhållningssätt till delegation och verkställighet. Rådande delegationsordning för stadsmiljönämndens upprättades innan nuvarande organisation trätt i kraft och bygger i huvudsak på de två tidigare nämndernas delegation men står också i beroende till hur de tre övriga stadsutvecklingsnämnderna format sin delegation. (jmf en sammanhållen stadsutvecklingsprocess och möjliggörande av ärenden och beslut att sömlöst röra sig över de samverkande stadsutvecklingsnämnderna)

Under det första år som stadsmiljönämnden varit verksam har delegationsordningen uppdaterats ett antal gånger för att bättre möta nämndens och förvaltningens arbete och det framstår med tydlighet att en större översyn av nu rådande delegationsordning behöver genomföras.

Stadsrevisionen finner i sin granskning att den beslutsrätt som delegerats från nämnden till förvaltningen är relativt långtgående, bland annat gällande direktörens inköpsdelegation och rekommenderar nämnden att fastställa en övre beloppsgräns för direktörens inköpsdelegation. Förvaltningen kommer därmed att genomföra en översyn av inköpsbeslut fattade på delegation i syfte att utreda om en övre beloppsgräns för direktörens inköpsdelegation kan verka för en ändamålsenlig delegation utan att skapa onödig fördröjning i verksamhetens processer.

Arbetet med att se över inköps- och upphandlingsdelegation kommer att påbörjas under hösten 2024. En mer generell genomarbetning av rådande delegationsordning är ett långsiktigt arbete och förändring och revidering av nu gällande delegationsordning behöver ske i process med förvaltningens olika avdelningars verksamhet i takt med att den nya organisationen utvecklas, men också till viss del i samarbete med de tre övriga stadsutvecklings nämnderna. Delegerad beslutsrätt från nämnd till förvaltning skall spegla behov och verksamhet för att underlätta beslutfattande och inte skapa onödig fördröjning i myndighetens och stadens processer.